

สรุปการบรรยาย วิชา หลักกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง
บรรยายโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรทูล สันติวาสะ
วันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมชั้น ๒ อาคารศึกษาปณิธาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์

ความหมาย

กฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับในความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ

คำถาม : บุคคลธรรมดาเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือไม่

บุคคลธรรมดาเป็นผู้ทรงสิทธิที่ไม่ได้มีสิทธิตามระบบกฎหมายระหว่างประเทศโดยตรง แต่ที่มีภายใต้ความยินยอมของรัฐ สิทธิของบุคคลธรรมดาจึงมีจำกัด โดยมีสิทธิเรียกร้องได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน แต่ไม่มีสิทธิทำสนธิสัญญาหรือเรียกร้องโดยตรงในเวทีระหว่างประเทศ

ความแตกต่างของกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายใน

- สังคมระหว่างประเทศ ประกอบด้วยรัฐที่มีความเท่าเทียมกัน เพราะทุกรัฐมีเอกราชและมีอธิปไตยเป็นของตนเอง จะแทรกแซงหรือบังคับรัฐอื่นให้ปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้ในทางกฎหมาย แม้ทางการเมืองอาจมีการแทรกแซงหรือบางรัฐจะมีอำนาจมากกว่ารัฐอื่นก็ตาม รัฐหรือองค์การระหว่างประเทศไม่สามารถตรวจสอบกิจการภายในของรัฐอื่นได้ เว้นแต่รัฐนั้นจะยินยอม หรือเว้นแต่รัฐนั้นจะเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศและได้ยอมรับอำนาจขององค์การระหว่างประเทศนั้นแล้ว

- ไม่มีกลไกด้านนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการที่มีลักษณะบังคับเด็ดขาดเหมือนสังคมภายในรัฐ แต่มีอำนาจออกกฎเกณฑ์ (Normative) แต่ไม่ใช่ในทางนิติบัญญัติ (Legislative) อำนาจของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติมีอำนาจออกมติที่ไม่มีผลเป็นกฎหมาย มีผลเป็นเพียงคำแนะนำเท่านั้น

- การมีกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายขึ้นอยู่กับความยินยอมของรัฐเป็นสำคัญ จะผูกพันรัฐเมื่อรัฐให้ความยินยอมเท่านั้น ไม่ใช่ระบบเสียงข้างมาก ยกตัวอย่างเช่น ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศที่มีอำนาจวินิจฉัยข้อพิพาทระหว่างรัฐต่างๆ จะมีอำนาจเหนือข้อพิพาทก็ต่อเมื่อคู่พิพาทยอมรับอำนาจศาล แตกต่างกับกฎหมายภายในที่หากผู้ใดไม่ยอมรับอำนาจศาลก็อาจโดนข้อหาละเมิดอำนาจศาลได้ ซึ่งมีข้อเสีย คือ ทำให้เกิดความไม่เป็นเอกภาพในหลักกฎหมายที่จะผูกพัน เพราะผูกพันเฉพาะรัฐที่เป็นภาคี จึงอาจเกิดความลักลั่นในทางกฎหมายได้

บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ

ตามข้อ ๓๘ ธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่

๑) **สนธิสัญญาระหว่างประเทศ** เป็นตราสารที่เกิดจากความตกลงยินยอมของรัฐต่างๆ ผูกพันเฉพาะรัฐที่แสดงเจตนาเข้าผูกพัน โดยการลงนามให้สัตยาบัน บรรดาอนุสัญญา ข้อตกลง (accord) ความตกลง (agreement) หรือ charter แม้มีชื่อเรียกต่างกัน แต่มีฐานะในทางกฎหมายระหว่างประเทศเท่าเทียมกัน

- **การลงนามรับรอง** ยังไม่ผูกพันรัฐ เป็นเพียงการยืนยันความถูกต้องหลังจากการเจรจา ต้องให้สัตยาบัน จึงจะมีผลผูกพัน

- **การภาคยานุวัตร** เป็นการแสดงเจตนาเข้าเป็นภาคีหลังระยะเวลาการเปิดให้สัตยาบันของสนธิสัญญาสิ้นสุดลง

๒) จารีตประเพณีระหว่างประเทศ เกิดจากการปฏิบัติของรัฐหลายรัฐเป็นช่วงระยะหนึ่งและเกิดเป็นแนวปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกฎหมาย เช่น เขตเศรษฐกิจจำเพาะ, EIA

ปัจจุบันศาลโลกมีบทบาทสำคัญในการวินิจฉัยว่าอะไรจารีตประเพณี บางกรณีแม้จะมีการปฏิบัติอย่างแพร่หลายแต่ก็ไม่ถือเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น กรณีการปิดกั้นต่อนับผู้นำประเทศที่มาเยือน

๓) หลักกฎหมายทั่วไป

เป็นหลักการหรือแนวคิดทางนิติศาสตร์ที่มีไว้เพื่อผดุงความยุติธรรม ส่วนใหญ่นำมาจากกฎหมายภายใน แต่บางหลักก็เกิดขึ้นจากสังคมนระหว่างประเทศ เช่น หลักห้ามแทรกแซงกิจการภายใน หลักไม่มีผู้ใดบังคับรัฐขึ้นศาลระหว่างประเทศได้ หากปราศจากความยินยอม

๔) แนวคำตัดสินของศาลและความเห็นนักกฎหมาย ไม่ถือเป็นบ่อเกิดทางกฎหมายที่แท้จริง แต่เป็นเครื่องมือลำดับรองในการหาหลักกฎหมาย เช่น กรณีคำพิพากษาของศาลโลกไม่ถือเป็นกฎหมายเพราะบังคับใช้เฉพาะคู่กรณี แต่เหตุผลในอธิบาย วิเคราะห์ การปรับใช้กฎหมายของศาล เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาในการใช้กฎหมาย

การมีผลบังคับของสนธิสัญญา

ตามข้อ ๒๖ ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ระบุไว้ว่า สนธิสัญญามีผลผูกพันรัฐภาคีให้ต้องปฏิบัติตามโดยสุจริต หรือกรณีองค์การระหว่างประเทศ จะใช้คำว่ารัฐสมาชิก ทั้งนี้ ต้องพิจารณาเงื่อนไขของสนธิสัญญาแต่ละฉบับ เช่น มีการระบุวันที่มีผลบังคับ หรือให้มีผลบังคับเมื่อสมาชิกให้สัตยาบันครบตามจำนวนที่กำหนด

อย่างไรก็ตามสนธิสัญญาอาจใช้กล่าวอ้างกับรัฐอื่นได้ เช่น กรณีสนธิสัญญาเขตแดน เนื่องจากเขตแดนเป็นเส้นที่กำหนดเขตอำนาจอธิปไตยของรัฐ คล้ายกับกรณีเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ไซยักขึ้นกล่าวอ้างกับบุคคลอื่นนอกจากคู่สัญญาได้

ความสมบูรณ์ของสนธิสัญญา ต้องพิจารณา

๑. การแสดงเจตนา

ตามข้อ ๔๖ ของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา การแสดงเจตนาของรัฐ รัฐไม่สามารถยกความไม่สมบูรณ์ขึ้นกล่าวอ้างได้ เว้นแต่การแสดงเจตนาที่ขัดกับทบทบัญญัติที่สำคัญอย่างยิ่ง เช่น รัฐให้สัตยาบันขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากในทางกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายภายในเป็นข้อเท็จจริงไม่ใช่ข้อกฎหมาย จึงยกขึ้นกล่าวอ้างไม่ได้ ต้องพิสูจน์ได้ว่าสุจริตและไม่ประมาทเลินเล่อ

คำถาม : กรณีแถลงการณ์ร่วม (Joint Communiqué) เป็นสนธิสัญญาหรือไม่

คำตอบ : ต้องพิจารณาเนื้อหาว่าได้กำหนดสิทธิหน้าที่ของรัฐคู่กรณีให้ต้องปฏิบัติในฐานะกฎหมายหรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจรัฐหรือไม่

๒. วัตถุประสงค์ของสนธิสัญญา

ความไม่สมบูรณ์ของสนธิสัญญา

๑. การสำคัญผิด (ข้อ ๔๘)

รัฐอาจยกความสำคัญผิดขึ้นกล่าวอ้างว่าการแสดงเจตนาไม่สมบูรณ์ได้ หากการสำคัญผิดนั้นเป็นการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการแสดงเจตนาเข้าผูกพันในสนธิสัญญา อย่างไรก็ตามผู้ที่กล่าวอ้างความสำคัญผิดนั้นได้ ต้องไม่ใช่ผู้ที่มีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดความสำคัญผิด

ยกตัวอย่าง กรณีไทย - กัมพูชา ศาลโลกมีความเห็นว่า ไทยอ้างเรื่องสำคัญผิดไม่ได้ เนื่องจากไทยเพิกเฉยไม่คัดค้านตั้งแต่ต้นและไทยมีส่วนร่วมในการสำคัญผิด

๒. กลฉ้อฉล (ข้อ ๔๙)

เป็นกรณีที่รัฐถูกหลอกให้เข้าทำสนธิสัญญา (ยังไม่เคยมีกรณีเกิดขึ้น)

ผลคือ สามารถยกขึ้นกล่าวอ้างความไม่สมบูรณ์ได้

๓. การคอร์รัปชัน (ข้อ ๕๐)

เป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐรับสินบนจากประเทศอื่น (ยังไม่เคยมีกรณีเกิดขึ้น)

ผลคือ สามารถยกขึ้นกล่าวอ้างความไม่สมบูรณ์ได้

๔. การข่มขู่ (ข้อ ๕๑)

เป็นกรณีตัวแทนรัฐถูกให้ลงนามให้สัตยาบัน

ผลคือ การแสดงเจตนาเป็นโมฆะ

๕. การถูกบังคับ (ข้อ ๕๒)

เป็นกรณีที่รัฐถูกบังคับให้ทำสนธิสัญญาโดยถูกกองกำลังรุกรานจากต่างประเทศ

ผลคือ การแสดงเจตนาเป็นโมฆะ

๖. การขัดกับกฎหมายบังคับเด็ดขาด (ข้อ ๕๓)

เป็นกรณีที่สนธิสัญญาขัดกับกฎหมายบังคับเด็ดขาด (jus cogens) ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี เป็นหลักกฎหมายที่มีความจำเป็นเพื่อธำรงไว้ซึ่งความสงบสุขและสันติภาพของโลก หรือความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติ เช่น การค้ามนุษย์ การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมสงคราม โจรสลัด การก่อการร้าย เป็นต้น

ผลคือ การแสดงเจตนาเป็นโมฆะ

บ่อเกิดที่อยู่นอกเหนือข้อ ๓๘

- **การกระทำฝ่ายเดียวของรัฐ** เป็นพฤติกรรมของรัฐที่แสดงออกฝ่ายเดียว แต่อาจมีนัยยะผูกพันตามกฎหมายที่ผูกพันให้รัฐต้องทำตาม

เช่น กรณี Nuclear Test, Aus v. Fr (ICJ, ๑๙๗๔) หรือกรณีผู้ลี้ภัย ที่ไทยไม่ยอมรับและเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น เนื่องจากคำว่าผู้ลี้ภัยมีสถานะทางกฎหมายที่อาจผูกพันประเทศไทยโดยพฤติกรรมที่แสดงออก แม้ไทยไม่ได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยผู้ลี้ภัย

- มติขององค์การระหว่างประเทศ

โดยปกติเป็นเพียงคำแนะนำที่แต่ละองค์การระหว่างประเทศจะออกผลสรุปการประชุมที่เป็นมติออกมา ซึ่งต้องพิจารณาจากตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั้นว่า มติขององค์กรใดมีผลอย่างไรในทางกฎหมาย เช่น

มติของ UN - General Assembly Resolution (art. ๑๐ UN Charter)

- Security Council Resolution (art. ๒๕ UN Charter)

บุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ**๑. รัฐ** เป็นหน่วยความปกครองอย่างหนึ่งที่มีอำนาจเต็มและมีอิสระ

องค์ประกอบ (Convention on Rights and Duties of States ๑๙๓๓)

๑) **ดินแดน** ขนาดจะเล็กหรือใหญ่ไม่ใช่สาระสำคัญ แต่ต้องมีดินแดนทางบกเพราะเป็นฐานที่ตั้งของอำนาจอธิปไตย ทั้งนี้รวมถึงดินแดนทางทะเล อากาศ ใต้ดิน

๒) **ประชากร** สัญชาติเป็นจุดเกาะเกี่ยวอำนาจอของรัฐ จำนวนไม่ใช่สาระสำคัญ

๓) **รัฐบาล** เป็นหน่วยที่บริหารงาน ใช้อำนาจปกครอง แสดงออกซึ่งการใช้อำนาจในทางระหว่างประเทศ การได้มาของรัฐบาลเป็นเรื่องกิจการภายใน ปัจจุบันมีแนวโน้มที่รัฐอื่นจะเข้ามาเกี่ยวข้องได้ อันเนื่องมาจากหลักแนวคิดเรื่องการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นการปกป้องคุ้มครองมนุษย์โดยไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้รัฐอื่นอาจจะแสดงออกโดยการไม่รับรองรัฐบาล ลดระดับความสัมพันธ์ ลดระดับความช่วยเหลือ หรือแสดงความเป็นห่วง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรง ดังนั้น รัฐบาลต้องมาจากเจตจำนงของประชาชนและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๔) ความสามารถในการมีความสัมพันธ์กับรัฐอื่น

คำถาม : ไต้หวันเป็นรัฐหรือไม่

คำตอบ : ขึ้นอยู่กับการรับรองของรัฐอื่น

คำถาม : ISIS เป็นรัฐหรือไม่

คำตอบ : เป็นเพียงกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ไม่ใช่รัฐ การเรียกว่ารัฐเป็นเพียงสัญลักษณ์ทางการเมือง ซึ่งในอนาคตอาจกลายเป็นรัฐก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคต เนื่องจากในกรณีปาเลสไตน์ ในอดีตไม่ใช่รัฐแต่ปัจจุบันเป็นรัฐและได้เข้าเป็นสมาชิกในสหประชาชาติ

อำนาจรัฐ

เป็นอำนาจที่มีฐานการใช้อำนาจจากอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นหลักประกันของความเป็นเอกราช เป็นอำนาจที่รัฐสามารถใช้ได้อย่างเต็มที่ (Exclusivity Principle) การใช้อำนาจรัฐไม่อาจถูกแทรกแซงโดยรัฐอื่นได้ ซึ่งตาม Art. ๒(๗) UN Charter ก็มีการระบุไว้ว่าการใช้อำนาจของสหประชาชาติจะไม่ มีลักษณะใดๆ ที่เป็นการแทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิก

๑. อำนาจรัฐเหนือดินแดน

เป็นอำนาจอธิปไตยภายใต้กรอบของกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น การที่รัฐสามารถมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐอื่น การทำสนธิสัญญา การยึดครองดินแดน สิทธิของประชาชนในการกำหนดอนาคตตนเอง

กิจการภายในของรัฐ (Reserved Domain) คือ เรื่องใดๆที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพันธะกรณีระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามปัญหาบางประการ เช่น เรื่องสิทธิมนุษยชนที่รัฐต้องให้ความคุ้มครอง หากมีการละเมิดเกิดขึ้น รัฐอาจต้องชี้แจงหากมีเหตุผลจำเป็นบางอย่างที่ไม่อาจปฏิบัติตามได้

๒. อำนาจรัฐเหนือบุคคล

ใช้ปกป้องคนชาติที่อยู่นอกดินแดน ซึ่งต้องพิจารณาจุดเกาะเกี่ยวของรัฐกับบุคคล

- ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล เช่น สัญชาติ, การจดทะเบียน
- ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจเหนือดินแดนกับอำนาจเหนือบุคคล เมื่อเกิดขึ้นพร้อมกัน จะเกิดการแข่งกันของอำนาจ ซึ่งกรณีนี้อำนาจรัฐเหนือดินแดนจะมีอำนาจมากที่สุด
- การให้ความช่วยเหลือด้านกงสุล เป็นกรณีที่คนชาติต้องการความช่วยเหลือ โดยที่ความเดือดร้อนนั้นไม่ได้เกิดจากการละเมิดของรัฐอื่นละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศ

- การคุ้มครองทางการทูต (Diplomatic Protection) เป็นกรณีที่คนชาติได้รับความเสียหายจากการละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศจากรัฐอื่น การให้ความปกป้องคุ้มครองคนชาติในต่างแดน เป็นสิทธิของรัฐที่มีดุลยพินิจในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ซึ่งถ้ารัฐไม่เข้าไปช่วยเหลือก็ไม่ผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะรัฐอาจต้องพิจารณาบริบททางการเมืองระหว่างประเทศนอกจากกฎหมายด้วย ความจำเป็นของรัฐ ความคุ้มค่า มี ๒ ระดับ คือ รัฐเจรจาผ่านทูต หรือหากเป็นกรณีร้ายแรง และทำทุกวิถีทางแล้วแต่ก็ไม่ได้รับการเยียวยา รัฐอาจยื่นฟ้องเป็นคดีระหว่างประเทศ

๓. อำนาจสากล (Universal Jurisdiction)

วัตถุประสงค์ของการใช้อำนาจ

เพื่อปราบปรามการกระทำที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมตามกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ โดยใช้เพื่อพิจารณาตัดสินการกระทำที่ความผิดของปัจเจกชนแต่ผู้ฟ้องเป็นรัฐ เช่น การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) อาชญากรรมสงคราม (War Crime) อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ (Crime against Humanity) โจรสลัด (Piracy)

ลักษณะของการใช้อำนาจ

มีปัจจัยในการกระทำความผิดที่เข้าเขตอำนาจศาลที่จะฟ้อง รัฐอาจฟ้องได้เมื่อเหยื่อหรือผู้กระทำความผิดเข้ามาอยู่ในอำนาจรัฐ แม้การกระทำผิดจะเกิดในประเทศอื่น

ลักษณะพิเศษของอำนาจศาลสากล (Universal Jurisdiction)

๑. คดีที่ไม่มีอายุความ ไม่ว่าจะอย่างไรก็ต้องนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ
๒. ไม่มีผู้ใดสามารถอ้างความคุ้มกันตามกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อยกเว้นความรับผิดได้ในศาลระหว่างประเทศอาญา แม้โดยปกติผู้นำรัฐจะได้รับความคุ้มครองจากการถูกฟ้องคดีในศาลระหว่างประเทศก็ตาม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ไทยลังเลไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศาลอาญาระหว่างประเทศ เนื่องจากไทยมีระบบกษัตริย์ อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีระบบกษัตริย์บางประเทศ เช่น เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ เข้าร่วมเป็นสมาชิกศาลอาญาระหว่างประเทศ โดยให้เหตุผลในการเข้าร่วมว่า ระบบกษัตริย์ของตนไม่ได้มีพระราชอำนาจโดยแท้จริงเหนือกองทัพ เป็นเพียงพระราชอำนาจในเชิงสัญลักษณ์

อาชญากรรมระหว่างประเทศ

เป็นการกระทำความผิดที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนดฐานความผิด เช่น อาชญากรรมสงคราม การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ

ลักษณะของอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ (Crime against Humanity)

๑. ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่กระทบต่อชีวิตร่างกาย
๒. มีการวางแผนเป็นกระบวนกร
๓. มีลักษณะกว้างขวาง คือ มีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจำนวนมาก

ลักษณะพิเศษของอาชญากรรมระหว่างประเทศ

อยู่ภายใต้หลักอำนาจศาลสากล (Universal Jurisdiction)

การใช้อำนาจสากล

ใช้ได้ ๒ ระดับ คือ

๑. การใช้อำนาจสากลโดยศาลภายใน
๒. การใช้อำนาจโดยศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court)

ไทยมีอำนาจสากลที่จะสามารถฟ้องคดีที่ความผิดมีลักษณะเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ แม้ว่าไทยจะไม่ได้เป็นสมาชิกของศาลอาญาระหว่างประเทศ เพราะทุกรัฐมีอำนาจสากล แต่ไทยไม่มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลอาญาระหว่างประเทศ เนื่องจาก

๑. แม้ว่าโดยหลักการจะเป็นความผิดที่ทุกรัฐอาจฟ้องคดีได้แต่กฎหมายระหว่างประเทศบอกไว้แต่ฐานความผิดโดยไม่ได้ระบุโทษ

๒. ประเทศไทยไม่มีกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมระหว่างประเทศ การนำพันธกรณีระหว่างประเทศมาปรับใช้ต้องมีการอนุวัติการเข้าเป็นกฎหมายภายในเสียก่อน เนื่องจากประเทศไทยใช้ระบบทวินิยม

ความสัมพันธ์กับอำนาจศาลของรัฐ

เป็นอำนาจเสริมศาลภายในรัฐ (Complementarity Jurisdiction) ในกรณีที่รัฐไม่สามารถใช้อำนาจได้

อำนาจศาลตามฐานความผิด

๑. การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide)
๒. อาชญากรรมสงคราม (War Crime)
๓. อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ (Crime against Humanity)
๔. อาชญากรรมรุกราน (Crime of Aggression)

การนำคดีขึ้นสู่ศาล

ผู้มีสิทธิฟ้องคดี

๑. รัฐสมาชิกหรือรัฐที่ยอมรับอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศ (ปัจจุบันยังไม่มีรัฐได้ยื่นฟ้องคดี)
๒. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
๓. อัยการของศาลอาญาระหว่างประเทศอาจพิจารณาส่งเรื่องให้ศาลพิจารณาได้เอง

องค์การระหว่างประเทศ

เป็นรูปแบบหนึ่งของกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐเป็นสถาบันที่มีลักษณะถาวร ต่อเนื่อง และสามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ ซึ่งกรอบความร่วมมือทั่วไปมักขาดเจ้าภาพในการติดตามผล มีทั้งในระดับสากลและระดับภูมิภาค โดยอาศัยกรอบการดำเนินงานที่สร้างขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่รัฐสมาชิกผู้ก่อตั้งมีเจตจำนงและ

การก่อตั้ง

ก่อตั้งโดยตราสารที่สะท้อนเจตจำนงของรัฐสมาชิกที่เป็นผู้กำหนดเนื้อหาอำนาจสิทธิหน้าที่ของรัฐสมาชิก ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบของสนธิสัญญา เช่น UN EU หรือตราสารที่ก่อตั้งเป็นมติ เช่น OPEC ASEAN

อำนาจหน้าที่

มีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์การ จะต้องไม่กระทำการเกินขอบอำนาจโดยทั่วไปมีอำนาจในการออกกฎเกณฑ์ใช้บังคับควบคุมรัฐสมาชิก แต่ไม่อำนาจบังคับบัญชา ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ขององค์การระหว่างประเทศ

ลักษณะ

๑. สภาพบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศอาจปรากฏโดยชัดแจ้งใน เอกสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศหรือโดยนัยจากเอกสารก่อตั้งองค์การ ระหว่างประเทศและถูกทำให้ชัดเจนและมั่นคงขึ้น (Consolidated) โดยทางปฏิบัติขององค์การระหว่างประเทศนั่นเอง
๒. ความสามารถในการกระทำตามกฎหมายระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศแต่ละองค์การ อาจไม่เท่าเทียมกัน โดยขึ้นอยู่กับความตกลงก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั้นๆ หรือบางกรณีอาจเป็นผลมาจากการมีอำนาจโดยปริยาย และการตีความความตกลงก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั่นเอง

๓. มีอำนาจอิสระในการดำเนินงาน ทั้งนี้ภายใต้ขอบอำนาจของแต่ละองค์การ รวมทั้งมีความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ หากกระทำการละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน

๑. ทฤษฎีทวินิยม

กฎหมายระหว่างประเทศไม่มีผลบังคับโดยตรงภายในรัฐ จะมีผลภายในรัฐก็ต่อเมื่อรัฐได้ออกกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น ประเทศไทย

๒. ทฤษฎีเอกนิยม

กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในเป็นหนึ่งเดียวกัน กฎหมายระหว่างประเทศใช้บังคับโดยตรงภายในรัฐได้ โดยไม่ต้องออกกฎหมายเพื่ออนุวัติการ

ความรับผิดชอบของรัฐ

เงื่อนไขความรับผิด

๑. การกระทำผิดในทางระหว่างประเทศ (International Wrongful Act)

- มีกระทำความผิดหรือละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศ
- กล่าวโทษให้รัฐรับผิดได้ (Attributable to State) เป็นการกระทำขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับคำสั่ง แม้กระทำความผิดอำนาจออกนอกเหนือโดยหลักการกระทำของประชาชนไม่ผูกพันให้รัฐต้องรับผิดในทางระหว่างประเทศ แม้เกิดความเสียหาย เว้นแต่เป็นการกระทำที่สมประโยชน์แก่รัฐและรัฐไม่กระทำการปกป้อง เช่นนี้รัฐต้องรับผิด

๒. มีความเสียหายเกิดขึ้น (Damage)

- ความเสียหายรูปธรรม เช่น การเผาสถานทูต
- ความเสียหายนามธรรม เช่น การละเมิดน่านฟ้า

๓. มีการเยียวยาความเสียหาย (Reparation)

- การกลับคืนสู่สภาพเดิม (Restitution)
- การชดใช้เยียวยา (Compensation)
- การทำให้พึงพอใจ (Satisfaction) เช่น การขอโทษจากรัฐบาล

ข้อยกเว้นความรับผิด (Circumstances Precluding Wrongfulness)

- การตอบโต้ (Counter measure) ถูกละเมิดก่อน เนื่องจากรัฐอื่นไม่ปฏิบัติตามสัญญา เช่น การตัดความสัมพันธ์ การคว่ำบาตร
- การป้องกันตนเอง (Self-defense)
- เหตุสุดวิสัย (Force Majeure)
- ความจำเป็น (State of Necessity)

กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล

เป็นกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศว่าด้วยการแบ่งเขตการใช้อำนาจอธิปไตยในพื้นที่ทางทะเลตลอดจนการแสวงหา การใช้และการคุ้มครองทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล การคมนาคมและความมั่นคงทะเล คือ พื้นที่น้ำเค็มที่ใช้ติดต่อคมนาคมได้อย่างเสรี ไม่รวมถึงทะเลปิด ทะเลสาบน้ำเค็ม

น่านน้ำภายใน (Internal Water)

เป็นน่านน้ำส่วนที่ถัดจากเส้นฐานเข้ามาทางแผ่นดิน รวมถึง ท่าเรือ แม่น้ำ คลอง ทะเลสาบ ซึ่งรัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ แต่มีข้อจำกัดเรื่องสิทธิการผ่านโดยสุจริต (Innocent Passage) โดยตาม Geneva Convention ๑๙๕๘ การผ่านต้องไม่กระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง และถือว่าการผ่านไม่สุจริตหากไม่เคารพกฎของรัฐชายฝั่ง ซึ่งสิทธิการผ่านโดยสุจริตเป็นสิทธิที่ใช้กับเรือทุกชนิด แต่เรือดำน้ำต้องลอยลำ ปรากฏชัด

ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea)

เป็นเขตทางทะเลที่มีความกว้างไม่เกิน ๑๒ ไมล์ทะเลโดยวัดจากเส้นฐาน

เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone)

เป็นเขตทางทะเลของรัฐชายฝั่งที่อยู่ประชิดและอยู่ถัดออกไปจากทะเลอาณาเขต มีความกว้างไม่เกิน ๒๔ ไมล์ทะเลโดยวัดจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต รัฐชายฝั่งไม่มีอำนาจอธิปไตย

เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf)

เป็นเขตทางทะเลของรัฐชายฝั่งที่ประกอบด้วยพื้นดินใต้ท้องทะเล (Seabed) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ของท้องทะเลที่อยู่ถัดออกไปจากทะเลอาณาเขตเป็นทางลาดยื่นออกไปในทะเลโดยธรรมชาติจากดินแดนทางบกจนถึงสุดขอบของลาดทวีป (Continental Slope) หรือจนถึงระยะความกว้าง ๒๐๐ ไมล์ทะเลนับจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ทั้งนี้อาจขยายออกไปอีกได้ไม่เกิน ๑๕๐ ไมล์ทะเลในกรณีที่ความลาดของไหล่ทวีปมีความต่อเนื่องออกไปอีกและไม่ลึกเกินกว่า ๒๕๐๐ เมตร แต่หากลึกเกิน ๒๕๐๐ เมตร ขยายออกไปได้อีกไม่เกิน ๑๐๐ ไมล์ทะเลนับจากขอบนอกสุดขอบบริเวณที่ลึก ๒๕๐๐ เมตร แต่ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ไหล่ทวีปจะมีความกว้างเกินกว่า ๓๕๐ ไมล์ทะเลไม่ได้ รัฐชายฝั่งมี "สิทธิอธิปไตย" (Sovereign Rights) ในการสำรวจและแสวงหาประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่ติดกับผิวดินและดินใต้ผิวดินของท้องทะเล (ม.๗๗)

ในกรณีที่ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ไหล่ทวีปที่อยู่ไกลกว่า ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน รัฐต้องจ่ายเงินส่วนหนึ่ง(อาจสูงถึง ๗%) หลังจากที่ได้มาจากการแสวงหาทรัพยากรในเขตดังกล่าวเป็นเวลา ๕ ปีให้แก่องค์กร The Authority (ม.๘๒)

ทะเลหลวง (High Seas)

เป็นเขตทางทะเลที่ไม่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐ โดย ม.๘๖ อนุสัญญา UNCLOS ๑๙๘๒ กำหนดว่าเป็นพื้นที่ทางทะเลที่ไม่ได้อยู่ในทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไม่มีรัฐใดสามารถอ้างอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิใดๆ หรือทรัพยากรธรรมชาติในเขตนี้ได้ ทุกรัฐมีเสรีภาพในการเดินเรือ การบินผ่าน การแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ และการสำรวจวิจัยทางวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมทางทะเล